

מדברים. מתמודדים!

שולמית בן שעה, רכזת חלמי"ש באולפנת אמי"ת - להב"ה, יועצת הלכה ומדריכת

בסקיפ, בווטסאפ, אז חבל"; "אין לי כוח לריב אתם כל כך הרבה"; וכן הלאה, מן ניסיון ליישר קו עם המציאות הסובבת, לא להיכנע לגמרי, אבל גם לא להילחם. לכופף ראש, לשתוק ולחכות שיעבור.

ויש את אלו המנסים, השואפים להכיר במלוא המורכבות ולא לוותר ולו לרגע על השאיפה לקודש. זאת כמובן האפשרות הקשה ביותר והתובענית ביותר: להכיר במציאות על כל המורכבות שבה, על המקומות הקשים והאפלים ביותר ובו בעת לא לוותר לרגע על השאיפה המוחלטת לחיות ולחנך לחיים של טהרה וקדושה.

במה נבחר? ברור לכל בר דעת, ומחקרים שהתפרסמו מוכיחים זאת באופן חד משמעי, כי עצימת העיניים אינה מועילה; ההתמודדויות חודרות היום לכל מקום, "וכמעט אין אדם שניצול" (צדקת הצדיק קט). פעם חשבו שהתמודדויות מסוג זה אינן עוברות את "הקו הירוק": ביישוב ש-ל-נ-ו אין ס-י-כ-ו-י!" אבל היום, כאמור, ברור שאין אדם חסין. יתרה מכך, ההנחה כי הבעיות "אינן קיימות אצלנו" עלולה לגרום לתרדמת בכל הנוגע לחינוך להתמודדות. הבת יוצאת, ואולי גם הבן, עם שאיפות גבוהות, אך ללא יכולת מינימלית להתמודדות עם האתגר באשר הוא, והנפילות כתוצאה מכך – רבות. עם זאת, גם הייאוש והרמת הידיים אינם נושאים פרות. ילדינו ותלמידינו מבינים היטב היכן יש פרצה בגדר, ועצמות החיים של גיל הנעורים, יחד עם עצמת המשיכה מבחוץ והזמינות הגבוהה, מולידים פריקת גבולות עד כדי איבודם לחלוטין.

דרך האמצע היא זו שבשני הקצוות גם יחד. היכולת שלנו להתמודדות נכונה טמונה לעניות הבנתי באפשרות השלישית, ביכולת האישית שלנו להתבונן במציאות בעיניים פקוחות, להבין את עומק הסכנה ועומק ההתמודדות, ובה בעת לא לוותר ולו לרגע על השאיפה לקודש. כך גם לחנך; לשים את הדברים על השולחן; במרכז הבמה; להפגיש את

הם זוג מאורס. מקפידים על קלה כחמורה. ופ-ת-א-ו-ם גילו שבכלל לא קל "לשמור נגיעה"... הוא הורה. אבא למתבגר, מקסים, טוב וירא שמים. ויום בהיר אחד כשפתח את המחשב גילה עם מה בנו מתמודד...

היא בחורה צעירה שנישאה זה עתה ולילה אחד גילתה את בעלה...

עולם היצרים הסובב אותנו מורכב מאוד. נשים ואנשים מתמודדים, נערים ונערות, צעירים ומבוגרים. דומה כי אף אחד לא ניצל מהמורכבות המאפיינת את הדור שלנו סביב יצרא דעריות. נחטא לאמת אם נאמר שכולם נופלים, אך גם נחטא לאמת אם נאמר ש"הכול בסדר" וההתמודדות מאתנו והלאה.

ההתמודדות קשה לאדם המתמודד, אך בו בעת ההיחשפות לעצם ההתמודדות, גם אצל האדם שאינו נמצא שם בעצמו, קשה לא פחות. הרצון לטהרה, השאיפה אל הקודש, מביאה לעתים לרצון "לסגור את הבית", לא לדעת, לא לראות, לא לשמוע, לא לתת לדברים שמסביב לחזור אל הבית פנימה. לשמר את קודש הקודשים, מקדש המעט של האדם, נקי מכל חטא.

אולי לרגע אחד זה אפשרי, אבל לטווח ארוך הגיע העת לפקוח את העיניים, להתבונן היטב ולחשוב כיצד אנחנו מתמודדים.

יש את אלה ש"הכול אצלם בסדר"; "הכול בסדר, לא קרה כלום, לא מבינה למה צריך לדבר על זה"; "זה לא אצלנו"; "זה קורה שם"; "בתל אביב"; "אצלנו הילדים מתחנכים בתלמוד תורה והכול בסדר. אין ס-י-כ-ו-י שהם ייפגשו עם זה"; וכהנה וכהנה תגובות ההודפות כל מקום של מפגש עם ההתמודדות באשר היא.

יש את אלו שהרימו ידיים, "גם כך המציאות כל כך מורכבת"; "ממילא הילדים ייחשפו בשלב כלשהו לתכנים בעייתיים"; "גם כך הם כל הזמן באייפון,

• נוהרים משיפוטיות! מביקורתיות! אין סיכוי שהילד ישתף אם ברור לו שהתוצר יהיה שיחת מוסר. גם שיחות מוסר נצרכות לעתים בחינוך, אך עת לכל דבר;

• מאמינים בטוב ונותנים כוח. יש נפילות? התמודדויות? כישלונות? "שבע יפול צדיק וקם" אומר שלמה המלך, ומסביר הרב הוטנר כי מהות הקימה של הצדיק היא דרך הנפילות שלו. לכן אין נבהלים! אם צריך עזרה חיצונית – מתייעצים, אבל בעיקר מאמינים בטוב שקיים במי שעומד מולנו, מאמינים שהוא יצמח ויגדל מתוך ההתמודדות הזאת – ומחזקים אותו בכך; ובעיקר מתפללים, שהקב"ה יזכה אותנו להיות שליחים נאמנים וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בהצלחה!

הילד/הנער/הנערה המתבגרת עם הדילמות, השאלות, האתגרים ומתוך כך לצייר את החזון. לומר וללמד שוב ושוב שתורתנו תורת חיים, רלוונטית ונוגעת גם להתמודדויות האישיות ביותר; שסוגיות מורכבות בנפש האדם ובתוככי המציאות נידונות ומתבררות בתורה עצמה; שיש דרך להתמודדות ויש אפשרות לתיקון ותשובה. פעמים רבות נגלה שהמתבגר שלנו רק חיכה לרגע הזה, לרגע שמישהו יפתח אתו את הדברים הבוערים כל כך ויאיר את הדרך.

אז מה עושים בפועל?

- קודם כול מוכנים להכיר בדברים, לפתוח עיניים ולהבין כי ההתמודדות בדור שלנו אכן מאתגרת;
- מדברים!!! לא נבהלים מלפתוח שיח עם ילדינו ועם תלמידינו על נושאים אלה. לא נרתעים מלהתמודד עם סוגיות סבוכות שהילדים/תלמידים מעלים, ואפילו יוזמים שיח בעצמנו;

הרהורים חינוכיים:

1. מה גורם לנו להירתע מלדבר על הדברים?
2. מה יעזור לנו להתגבר על החסמים הנ"ל?
3. כיצד נוכל לעזור ולשמש "מורה לחיים" גם כאשר אין לנו תשובות "נשלפות" לכל שאלה ופתרונות קסם?

- א. מי שמוכנה לשתף את כלל הבנות במחשבות בתחומי החינוך והחיים, המתאימות לרוח של 'בעין חינוכית', מוזמנת לשלחן אליי: vizel@orot.ac.il
- ב. ניתן לעשות מנוי אישי (ללא עלות) על דפי 'בעין חינוכית'. נא לפנות לשרון: sharonz@orot.ac.il
- ג. מומלץ לשמור על דפי 'בעין חינוכית' לשימוש עתידי.
- ד. נשמח אם תפיצו את הדברים הלאה, למשפחה ולחברים מחוץ למכללה.